

PENITENCIARELE DIN EUROPA: ȘTIRI JURIDICE INTERNE

NOIEMBRIE 2022

*Pentru practicienii din întreaga Europă poate fi o adevărată provocare să urmărească jurisprudența națională, legislația și evoluțiile din cadrul executivului în ceea ce privește problemele penitenciarelor. În acest buletin informativ, **European Prison Litigation Network (Rețeaua Europeană a avocaților pentru drepturile deținuților)**, membrii și partenerii săi din întreaga Europă își propun să informeze juriștii naționali și organizațiile societății civile din întreaga Europă cu privire la cele mai importante evoluții juridice în materie penitenciară. Sperăm că acest lucru vă va permite să identificați mai bine tendințele europene și să le folosiți în practica dumneavoastră juridică. Buletinul informativ acoperă **14 state membre ale Uniunii Europene, precum și Rusia, Moldova, Ucraina și Georgia.***

Așteptăm cu interes sugestiile dumneavoastră cu privire la modul în care putem face acest buletin informativ cât mai util pentru dumneavoastră.

PREZENTARE GENERALĂ A NOUTĂȚILOR JURIDICE DIN DOMENIUL PENITENCIAR ÎN PERIOADA APRILIE-IULIE 2022

CONSILIUL EUROPEI ■ Parlamentul rus a adoptat o lege care permite autorităților ruse să nu execute hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului, care au devenit definitive după 15 martie 2022.

MĂSURI REPARATORII COMPENSATORII ■ În **Belgia**, un caz neobișnuit în care un deținut care a fost audiat în mod ilegal, în absența avocatului său, a primit o tartă cu căpșuni drept compensație [ilustrează deficiențele măsurilor compensatorii existente pentru deținuții din țară.](#) În **Bulgaria**, o instanță de judecată a calculat despăgubirea pentru prejudicial moral adus unui deținut care fusese deținut în condiții "inumane și degradante" (supraaglomerare, igienă precară, iluminat necorespunzător, asistență medicală insuficientă etc.) [în baza cuantumului ajutorului social acordat persoanelor fără resurse.](#)

COVID-19 ■ În **Georgia**, a fost instituit un sistem de reducere a pedepselor pentru a-i recompensa pe deținuți pentru restricțiile impuse în penitenciar în timpul pandemiei de COVID-19. În **Ungaria**, au fost restabilite vizitele în penitenciar, dar acestea pot avea loc numai cu o separare fizică completă. În **Portugalia**, o instanță de judecată [a pronunțat o hotărâre, conform căreia măsurile temporare introduse în contextul pandemiei de COVID-19 se aplicau numai în cazul pedepselor cu închisoarea, nu și în cazul executării pedepsei la domiciliu.](#)

CONDIȚII DE DETENȚIE ■ În **Ungaria**, o instanță nu a constatat nicio încălcare a drepturilor fundamentale în cazul unui deținut care fusese transportat de 32 de ori de la o închisoare la alta în condiții precare (lipsa unei toalete, încătușarea, lipsa unei centuri de siguranță). Tot în **Ungaria**, o instanță a constatat că forțarea unui deținut nefumător să aștepte în curte, alături de deținuți fumători din cauza lipsei unui număr suficient de gardieni, a reprezentat o încălcare a dreptului său la viață și la sănătate. Ministerul **rus** al Justiției a adoptat un [nou regulament de îmbunătățire a standardelor privind condițiile din penitenciare](#). În **Grecia**, noua legislație modifică condițiile de transfer al deținuților în "penitenciare de munci agricole" (lagăre penitenciare) de securitate redusă, simplificând atât condițiile de transfer, cât și măbind numărul de infracțiuni care constituie un motiv de excludere de la această măsură. În **Belgia**, directorul general al Administrației Penitenciarelor a anunțat despre închiderea uneia dintre cele două "case de tranziție" (penitenciare mici) existente în țară, ca urmare a retragerii companiei private care urma să o administreze. Tot în **Belgia**, ministrul Justiției a anunțat despre deschiderea în curând a unor centre de detenție pentru executarea pedepselor cu închisoarea de scurtă durată.

EDUCAȚIE ■ În **Georgia**, un nou memorandum între Ministerul Justiției și Ministerul Educației le permite deținuților să studieze la universitate prin intermediul unui sistem de e-learning. Recent, Ministerul Justiției din **Portugalia** a declarat că, [până la sfârșitul anului 2022, intenționează să asigure cursuri de educație și formare pentru 35% din populația penitenciară](#).

ALIMENTAȚIE ■ O instanță **austriacă** a [stabilit regulile de asigurare a alimentației pentru deținuți](#). În **Ucraina**, recent a fost adoptată o [lege privind procedura care trebuie urmată în caz de hrănire forțată](#).

LIBERTATEA DE EXPRIMARE ■ Curtea Constituțională Federală **germană** a stabilit că administrația penitenciarului a încălcat libertatea de exprimare a unui deținut, prin refuzarea cererii unui jurnalist de a lua un interviu.

SĂNĂTATE ■ În **Bulgaria**, în două cazuri distincte, instanțele naționale au acordat despăgubiri unui [deținut care a contractat tuberculoză în penitenciar](#) și [unui deținut care nu a primit insulină în mod regulat și nu a fost trimis la controale](#) în unități medicale externe. Curtea Constituțională **rusă** a stabilit că persoanele aflate în arest preventiv au dreptul de a contesta imediat respingerea cererilor de expertiză medicală pentru a stabili dacă starea lor de sănătate este compatibilă cu detenția preventivă. Tot în **Rusia**, Curtea Supremă a respins cererea unei instituții medicale penitenciare de a nu mai executa o hotărâre prin care i se cerea să-i asigure unui deținut o proteză dentară după ce acesta fusese transferat într-o altă regiune. Directorul general al Penitenciarelor din **Belgia** a anunțat despre distribuirea de absorbante sanitare gratuite pentru toate deținutele. Un penitenciar din **Portugalia** a efectuat [prima sa teleconsultație cu o instituție spitalicească](#). În **Spania**, pentru prima dată, [instanțele s-au pronunțat asupra unui caz privind eutanasierea în penitenciare](#).

TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ■ În **Spania**, guvernul a adoptat un decret regal care stabilește un cadru de reglementare privind utilizarea tehnologiilor informației în penitenciare.

PROTECȚIE ȘI REPREZENTARE JURIDICĂ ■ O instanță **bulgară** a [respins un recurs al Biroului Național de Asistență Juridică, care nu a fost de acord cu acordarea de onorarii unui avocat care a reprezentat un deținut](#). În **Ucraina**, modificările legislative le-au permis reprezentanților deținuților care pledau în fața Curții Penale Internaționale să viziteze deținuții și să le ofere asistență juridică.

Curtea Supremă a **Rusiei** a extins posibilitatea ca deținuții aflați în arest preventiv să întocmească o scrisoare a împuternicirilor de reprezentare. În **Germania**, Curtea Constituțională Federală a stabilit că dreptul constituțional al unui deținut la o cale efectivă de atac a fost încălcat din cauza faptului că o instanță nu a procesat cu promptitudine cererea acestuia.

LGBTIQ ■ Direcția Generală **portugheză** pentru Reintegrare și Servicii Penitenciare a adoptat [noi regulamente menite să protejeze drepturile persoanelor transgender în penitenciare](#).

CONDAMNĂRI PE VIAȚĂ ■ În **Polonia**, printre alte amendamente propuse, Ministerul Justiției dorește să introducă pentru o serie de infracțiuni pedeapsa cu închisoarea pe viață, fără posibilitatea de eliberare condiționată.

MONITORIZARE ■ Statutul mecanismului național de prevenire din **Ungaria** a fost retrogradat de către colegii săi din cauza lipsei sale de independență. În **Belgia**, administrația penitenciarelor a emis o notă internă prin care le cerea directorilor de penitenciare să raporteze în mod sistematic incidentele grave către comisiile de monitorizare. În **Franța**, președintele Baroului din Toulouse a vizitat un penitenciar local și a evaluat punerea în aplicare de către guvern a unei ordonanțe provizorii emise de o instanță cu câteva luni în urmă.

DEȚENȚIA PRVENTIVĂ ■ Guvernul **polonez** a anunțat o serie de amendamente la legea privind centrele de detenție preventivă, în care sunt ținute persoanele cu tulburări psihice, considerate periculoase după ce au executat o pedeapsă cu închisoarea.

LEGEA PRIVIND PENITENCIARELE ■ În **Franța**, a intrat în vigoare un [Cod al penitenciarelor, care conține toate prevederile legale referitoare la penitenciare](#).

PERSONALUL DIN PENITENCIARE ■ Angajații unui penitenciar **austriac** au expediat o scrisoare oficială directorului penitenciarului, susținând că au "pierdut controlul" asupra instituției și menționând numeroase probleme grave de administrare.

STATISTICI PENITENCIARE ■ Guvernul **lituanian** [a aprobat construirea unui nou penitenciar](#), primul de la restabilirea independenței țării, menit să mărească spațiul personal pentru fiecare deținut. Ministrul **portughez** al Justiției [a anunțat despre crearea de spații pentru 600 de deținuți noi](#). În **Ungaria**, numărul deținuților arestați preventiv a crescut cu 25%, între 2020 și 2021, potrivit noilor statistici dezvăluite de guvern. Datele oferite de guvernul **moldovean** arată că [peste jumătate din penitenciare rămân supraaglomerate](#). Tot în **Moldova**, o ordonanță emisă de Ministerul Justiției [a mărit oficial capacitatea instituțiilor penitenciare, ceea ce a dus la o scădere a spațiului personal al fiecărui deținut](#). În cele din urmă, în **Republica Moldova**, potrivit unor statistici recente, [autoritățile au utilizat în mod limitat Legea privind amnistia, adoptată în 2021](#), pentru a reduce supraaglomerarea închisorilor.

ÎNCHISOARE PE TIMP DE RĂZBOI ■ Potrivit mai multor rapoarte elaborate de mass-media și ONG-uri, compania militară privată **rusească** Wagner [a recrutat în mod activ deținuți din numeroase colonii corecționale rusești pentru a participa la operațiunile sale militare din Ucraina](#). În **Ucraina**, o [nouă lege reglementează eliberarea condamnaților și a prizonierilor de război în vederea unor schimburi ulterioare](#).

VIAȚA PRIVATĂ ȘI DE FAMILIE ■ Curtea Supremă a **Rusiei** a extins lista instituțiilor cu care un deținut poate corespunde în deplină confidențialitate. Curtea Supremă din **Ungaria** a stabilit că plasarea unui deținut la o distanță de peste 200 de km de rudele sale nu a încălcat drepturile acestuia. O serie de amendamente la Codul **lituanian** privind executarea pedepselor crește numărul de vizite și apeluri telefonice la care au dreptul deținuții (reforma aduce, de asemenea, modificări semnificative în domeniul muncii, al regimurilor de detenție și al monitorizării electronice). O instanță **austriacă** a respins cererea unui deținut care a solicitat autorizația de a cumpăra un laptop cu banii pe care i-a câștigat în penitenciar, considerând că scopul declarat al acestei achiziții ("educație") este "nespecific". În **Germania**, Curtea Constituțională Federală a stabilit că, prin supunerea unui deținut la controale aleatorii și supravegheate ale urinei, care au avut loc în prezența personalului penitenciarului, administrația penitenciarului a încălcat dreptul la viață privată al deținutului. Curtea Constituțională din **Polonia** a decis că este constituțională o lege care refuză unui membru al familiei unui deținut dreptul de a depune o plângere împotriva refuzului procurorului de a-i permite deținutului să contacteze telefonic un membru al familiei. Într-o [cerere de pronunțarea a unei hotărâri preliminare trimisă la CJUE](#), o instanță supremă **italiană** a întrebat dacă predarea unei mame care locuiește cu copii minori este compatibilă cu legislația europeană privind drepturile omului.

RELIGIA ■ Parlamentul **austriac** a adoptat o [rezoluție de sporire a fondurilor pentru servicii pastorale și religioase în instituțiile penitenciare](#).

SECURITATEA ■ În North Rhine-Westphalia, **Germania**, noua Lege a penitenciarelor consolidează obiectivul de securitate al sistemului penitenciar (și permite mai multe derogări de la principiul celulei pentru un singur deținut). În **Spania**, o nouă instrucțiune adoptată de Secretariatul General al Administrației Penitenciarelor [enumeră noile zone din penitenciare în care trebuie instalate camere de supraveghere și specifică condițiile în care poate fi accesată înregistrarea](#).

AJUSTĂRI ALE SENTINȚELOR ■ În **Belgia**, a intrat în vigoare o reformă care conferă instanțelor de executare competența de a decide cu privire la adaptarea pedepsei pentru toate categoriile de deținuți. Tot în **Belgia**, o nouă [lege permite eliberarea anticipată a deținuților, cu șase luni înainte de expirarea pedepsei](#). Curtea Națională **Spaniolă** (Audiencia Nacional) a statuat că, atunci când se ia în considerare acordarea de permisiu temporare de detenție pentru deținuții condamnați pentru infracțiuni de terorism, [indicatorii pozitivi de bună purtare și de reintegrare prevalează asupra cerinței de a solicita în mod explicit iertarea din partea victimelor](#). În **Italia**, un tribunal a stabilit că un funcționar public condamnat pentru acte de corupție în formă agravată, a cărui colaborare cu justiția a fost recunoscută de către judecător drept circumstanță atenuantă a infracțiunii, poate solicita să acceseze alte forme de pedeapsă decât încarcerarea imediat după proces, fără a fi supus controlului magistraturii de supraveghere (magistratura di sorveglianza). În **Republica Cehă**, Curtea Constituțională a reamintit că nicio categorie de deținuți nu ar trebui să fie exclusă de la posibilitatea de eliberare condiționată și a specificat criteriile pe care instanțele judecătorești de drept comun ar trebui să le utilizeze atunci când iau în considerare acordarea unei a doua eliberări condiționate pentru aceiași pedeapsă cu închisoarea.

TORTURA ■ În **Rusia**, a intrat în vigoare o nouă lege care reformulează definiția torturii în legislația penală rusă.

TRANSFERUL ■ O instanță bulgară a stabilit că [o decizie a administrației penitenciare de a transfera un deținut, inter alia, din cauza comportamentului său a fost arbitrară și ilegală](#). Curtea Supremă din Polonia a decis că [un cetățean polonez condamnat, care deține dublă cetățenie, poate fi transferat în alt stat pentru a executa o pedeapsă cu închisoarea](#).

MUNCA ■ O instanță **austriacă** a statuat că un deținut care nu a putut munci, ca urmare a unei sancțiuni disciplinare, nu poate beneficia de despăgubiri. În **Franța**, deținuții care lucrează în penitenciare sunt în prezent recrutați prin intermediul unui “contract de muncă în penitenciar”. În **Bulgaria**, Curtea Supremă Administrativă a stabilit că [decizia unui director de penitenciar de a suspenda un deținut de la locul de muncă ar trebui să facă obiectul unui control judiciar](#).

EDIȚIA INTEGRALĂ O PUTEȚI CITI PE PAGINA NOASTRĂ WEB >>

Aducem mulțumiri speciale [membrilor și partenerilor noștri asociați](#) pentru elaborarea în comun a acestui buletin informativ!

**EUROPEAN
PRISON
LITIGATION
NETWORK**

www.prisonlitigation.org

21ter rue Voltaire

75011 Paris

France

contact@prisonlitigation.org

Acest buletin informativ este finanțat de Uniunea Europeană și de Fondul Robert Carr. Cu toate acestea, opiniile și punctele de vedere exprimate sunt doar cele ale autorilor și nu le reflectă neapărat pe cele ale Uniunii Europene, ale Comisiei Europene, ale UNAIDS sau ale Fondului Robert Carr. Nici Uniunea Europeană, nici Comisia Europeană, nici UNAIDS și nici Fondul Robert Carr nu pot fi considerați responsabili de acestea.

